Turistička industrija je pritisnuta potrebom putnika da stalno otkrivaju novu zabavu na svojim putovanjima otišla u neočekivanom pravcu. Tako su najbizarnije ili najčudnije atrakcije postale predmet interesovanja turista. Verovali ili ne, letnjikovci velikih diktatora se nalaze u samom vrhu tih želja!

Letnjikovci DIKTATORA

Nova turistička pomama

Tekst napisala: **Miljana Tomić**

Vila Torlonija

Svet se svakodnevno menja, a stvari koje su nam nekada bile strane ili nepoželjne postale su tako opipljive i pristupačne. Turizam, kao i svaka druga industrijska grana, mora da prati promene i transformacije koje se dešavaju i kreće se u njihovom pravcu.

Turisti se danas više ne mogu zadovoljiti odmorom u formi izležavanja na plaži i celodnevnog sunčanja. Provesti odmor na takav način više nije aktuelno, štaviše, o takvom odmoru veoma malo ljudi razmišlja. Da bi turistička industrija ostala izvor zarade potrebno je uvoditi stalne inovacije, nove zanimljivosti, privlačne atrakcije koje turisti do sada nisu videli, niti o njima slušali. Granice su se pomerile i u naše živote su ušle neke nove zanimljivosti.

Tako su u poslednjih nekoliko godina najbizarnije teme koje se do skoro nisu ni mogle posmatrati iz turističke perspektive postale predmet našeg interesovanja. I pomislili bismo ko bi se uopšte zanimao za mesta na kojima su svoje trenutke dokolice i letnjeg predaha provodili veliki diktatori. O njima smo slušali na časovima istorije, neki su bili i svedoci njihove ideologije, ali nikada ih nismo posmatrali kao obične ljude koji uživaju u odmoru kao i svi mi.

Letnjikovci diktatora su postali ne samo žive lekcije iz istorije, već i mesta na kojima se može naučiti štošta iz umetnosti, ali videti i neukus koji ljudi u svojoj ludosti mogu da razviju. Većina njih su bili ekscentrici koje realnost nije doticala na način kao što to čini običnim ljudima. Ipak, što ne zaviriti u njihove živote iz jedne druge perspektive koja će ih prikazati u novom svetlu. Ta perspektiva ne mora nužno da promeni naše viđenje, što verovatno i neće, ali može da nam proširi vidike u razumevanju nekih njihovih postupaka.

U potrazi za Orlovim gnezdom

Priču o letnjikovcima diktatora započećemo sa najkontroverznijom ličnošću 20. veka. O Adolfu Hitleru ne treba mnogo govoriti. Dobro nam je poznato sve što je on činio za svoga života. Međutim, sigurno niste znali da je Hitler, osim u Berlinu, veći deo predratnih i ratnih godina proveo u letnjikovcu koji se nalazi na severu Austrije, 30km daleko od Salcburga, nedaleko od nemačko-austrijske granice.

"Orlovo gnezdo" ili Kelštajnhaus (Kehlsteinhaus) na nemačkom, bilo je utočište Hitleru i Evi Braun u periodu od 1939. do 1944. godine. "Orlovo gnezdo" je dograđeno kraj kuće koja se zvala "Berghof", a koju je Hitler nekoliko godina iznajmljivao od jedne austrijske udovice i zatim kasnije i kupio honorarom koji je zaradio od prodaje knjige "Mein Kampf". U toj kući je i napisao knjigu.

Iako je letnjikovac izgrađen kao poklon za Hitlerov 50. rođendan, on je u njega retko odlazio. Naime, imao je strah od visine, a iz "Orlovog gnezda" se pogled pružao na slikoviti planinski krajolik i liticu ispod njega u koje zbog fobije nije smeo da gleda.

Ceo kompleks u okviru koga je postojao i hotel "Platterhof", trebalo je da bude skrovište za Hitlera i njegove najbliže saradnike u slučaju da Berlin padne u savezničke ruke. Međutim, drugačija sudbina ih je zadesila. "Berghof" je uništen tokom savezničkog bombardovanja 1945, a sve što je ostalo od njega srušila je do temelja bavarska vlada nekoliko godina kasnije. Godine 1990. porušen je i hotel "Platterhof", a kao simbol jedne istorijske ere na litici stoji "Orlovo gnezdo", danas restoran koji posećuju turisti koji dolaze u obilazak nekadašnjeg skrovišta najvećeg diktatora 20. veka.

Letnjikovac usred velegrada

Musolini, italijanski diktator i saradnik Adolfa Hitlera, ipak je više voleo život u gradu. Sve svoje vreme pre i tokom rata proveo je u vili "Torloniji" u Rimu. Vila, koja je u stvari kompleks zgrada i palata, nekoliko vekova bila je u vlasništvu aristokratske rimske porodice koja je angažovala čuvenog arhitektu Đuzepea Valadierija da je u 19. veku restaurira. Pored nekoliko objekata u okviru kompleksu se nalaze i vinograd i vrtovi.

Benito Musolini je za jednu liru godišnje vilu iznajmljivao od 1925. do 1943. godine, kada je napustio. Tokom njegovog boravka ništa nije menjano u palatama, te je dobar deo murala i slika ostao očuvan do danas. Jedino što je Musolini dogradio bilo je sklonište od bombi koje se nalazilo ispod centralne palate.



Orlovo gnezdo





Vila Torlonija

Saveznici su je 1944. okupirali i u njihovom posedu je bila do 1947. Nakon što su je napustili, vila "Torlonija" bila je prepuštena zaboravu, a kao svoje sklonište koristili su je beskućnici, lutalice i narkomani. Od 1977. ona je u vlasništvu grada Rima, a nakon dugih 30 godina renoviranja i restauriranja oštećenih umetnina vila "Torlonija" je prošle godine pretvorena u muzej umetnosti rimske škole 20. veka. Pored muzeja u njoj je smešten i memorijal Jevrejima koji su tokom Drugog svetskog rata otpremani u gasne komore u Nemačkoj.

Susret sa Staljinovim duhom

Do pre deceniju ili dve niko nije hteo ni da se slika kraj vile "Crveni car", iz jednostavnog razloga, u pitanju je vila u kojoj je Staljin provodio svoje letnje dane. Dugo je on bio predmet prezira, ali doba kapitalizma je sa sobom donelo neke nove "vidike" i ovo čuveno odmorište ruskog diktatora pretvorilo u veoma atraktivan hotelčić na obali Crnog mora u Sočiju.

Iz ovog letnjikovca, koji je izgrađen 1937. godine, Josif Staljin nadgledao je razvoj represije koja se nadvijala nad nesrećnim ruskim narodom. Oko vile koja je imala četiri sobe nalazi se veranda na kojoj je Staljin provodio mnogo vremena, dok je uz cigare, kafu ili piće utapao svoj pogled u moru i razmišljao o budućnosti zemlje. Staljin je pored ove imao još četiri vile u okolini, ali je u njoj provodio najviše vremena. Neke priče kažu da je u svojoj paranoji da će biti ubijen uvek tajio u kojoj će od soba spavati. Verovao je da će se na taj način zaštititi čak i od svojih najbližih.

U vili od njene izgradnje ništa nije menjano osim nameštaja, a šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog veka korišćena je kao gostinjska kuća za strane goste članova komunističkog vrha Rusije.

Vila je 2007. pretvorena u hotel, a najviše gostiju je iz Rusije. I kako oni sami kažu, ne privlači ih lep pogled koji se pruža iz vile, nego znatiželja kako i gde je svoje dane provodio jedan od najvećih diktatora prošlog veka.

Odmor u rumunskoj provinciji

Rumunski predsednik Nikolaj Čaušesku svoje dane odmora voleo je da provodi na nekoliko mesta u Rumuniji. Destinacije na kojima je posebno voleo da se zadrži su letovalište Olimp na rumunskoj obali Crnog mora i vila



Brioni
Foto: Milan Babić - Hrvatska turistička zajednica



Jedno od najčešćih mesta boravka Čaušeskua, zamak Pelisor

AVON
Bond Girl 007

Avon predstavlja prvu mirisnu notu inspirisanu Bond devojkama. Bond devojka je ikona moderne ženstvenosti. Njoj ne može odoleti nijedan muškarac, pa ni čuveni Džejms Bond... elegantna i zavodljiva, ona je savršen par tajnom agentu 007. Bond devojka u najnovijem filmu o Džejmsu Bondu "Zrno utehe" Džema Arterton je zaštitno lice ovog parfema. "Ovaj parfem je", izjavila je ona, "otelotvorenje svega što Bond devojka predstavlja - inteligencije, seksipila i samopouzdanja."
Bond Girl 007 parfem predstavlja sofisticiranu, osvežavajuću kombinaciju svežeg cveća i toplih šumskih nota. To je neodoljiva seksi eksplozija ženstvenosti u seksi bočici.
I dok brojni ljubitelji najpoznatijeg tajnog agenta budu ove jeseni uživali u u njegovoj novoj avanturi, devojke širom sveta imaće mogućnost da dašak te atmosfere prenesu u svoj život zahvaljujući parfemu Bond Girl 007. Cena: 2.299 din.



kraj zamkova Peliša i Pelišora u Sinaji.

Iako Čaušesku ne privlači toliko veliku pažnju turista kao drugi diktatori, ipak su ova mesta dobila na popularnosti na pomen njegovog imena. Letovalište Olimp je danas posebno aktuelno zbog noćnog života, a u vreme nekadašnjeg rumunskog predsednika ono je bilo mesto okupljanja rumunske aristokratije i "više klase", tačnije Čaušeskuovih pomoćnika. Vila je imala svoju privatnu plažu, a Čaušesku je u njoj provodio dosta vremena. Iako je letovalište doživelo veliki preobražaj vila i danas postoji i turisti je mogu videti.

Druga vila, koja je verovatno poznatija zbog svoje lokacije, nalazi se nedaleko od zamkova Peleš i Pelišor u Sinaji. Za vreme komunizma sva imovina je bila nacionalizovana i pripala je državi, te su i posedi velikog istorijskog i kulturnog značaja doživeli istu sudbinu. Na sreću, Čaušesku nije voleo ova dva zamka, ali je voleo njihovu okolinu, te je tu izgradio vilu u španskom stilu. Poznato je da su supružnici često svoje vile i rezidencije renovirali, u zavisnosti od raspoloženja, te je čista sreća što se bivšem rumunskom predsedniku nisu svideli. Međutim, za razliku od zamkova koji su dostupni turistima za obilazak, vila bivšeg rumunskog predsednika nije otvorena za javnost.

Odmor među divljim životinjama i lepotama Jadrana

Za kraj smo ostavili možda jedan od najlepših letnjikovaca koji danas postoje. U pitanju je rezervat na Brionima u Hrvatskoj, koji je Tito uredio i na kojem je pored odmora primao visoke diplomate i druge strane goste.

Nacionalni park Brioni je preuređen nakon Drugog svetskog rata, i u njemu su izgrađene tri vile. "Bijela" je bila isključivo namenjena Titu, a u drugim dvema, "Brionki" i "Jadranki" boravili su najpoznatiji ljudi Titovog vremena. Tito je voleo da prima strane državnike, ali kroz hodnike vila prošli su i Elizabet Tejlor, Đina Lolobrigida, Ričard Barton.

U toku svog boravka Tito je na jednom od ostrva 1978. godine napravio i safari park u kojem se može naći oko 90 primeraka divljih životinja, poput slonova, žirafa, jelena.

Devet godina nakon njegove smrti Brioni su otvoreni za javnost, a gosti ostrva mogu da borave u jednom od tri hotela. Najveća atrakcija je svakako vožnja u kadilaku, koji je Tito u svoje vreme veoma rado i sam vozio po kompleksu. Iako je devedesetih Franjo Tuđman, kao tadašnji predsednik Hrvatske, naredio da se uklone sve stvari koje podsećaju na Tita, od 2002. turistima se nudi i poseta izložbi "Tito na Brijunima" koja govori o njegovom boravku i zaostavštini koju je on ostavio za svoga života. ■



Titov kadilak
Foto: Javna ustanova "Nacionalni park Brijuni"